

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВНТУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В дослідженні розглянуто питання щодо особливостей організації навчального процесу, орієнтованого на потужну теоретичну та практичну базу при підготовці майбутніх фахівців інженерних спеціальностей у ВНТУ.

Ключові слова: навчальний процес, теоретичне навчання, міжпредметні зв'язки, практична підготовка, робітнича професія.

Abstract

The specifics of the educational process, based on appropriate theoretical and practical basis in preparing future professionals of VNTU are considered in the study.

Keywords: educational process, theoretical studies, interdisciplinary communication, practical training, working profession.

Вступ

Характерними для сучасного стану розвитку національної вищої освіти є модернізація та інтеграція її до європейського освітнього простору, які знайшли своє відображення у приєднанні до Болонського процесу. Визначальною перевагою розвитку України є формування потужного освітнього потенціалу нації та досягнення найвищої якості підготовки фахівців у всіх галузях [1].

Ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців інженерних спеціальностей значною мірою залежить від ефективності забезпечення взаємозв'язку теоретичного та практичного навчання, а також від дидактичних прийомів, які застосовуються у процесі навчальної діяльності студентів.

Основний зміст

Навчальний процес у ВНЗ будується відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», державних 34 стандартів освіти, Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах [2]. У Положенні про організацію навчального процесу у ВНТУ вказано, що навчальний процес – це системи організаційних та дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти на певному освітньому або кваліфікаційному рівні відповідно до державних стандартів освіти [3].

Навчальний процес за денною формою навчання у ВНТУ побудовано за триместровою системою. У навчальному році планується 42 тижнів теоретичного навчання (з них до 2 тижнів – екзаменаційні сесії), протягом якого студентами вивчається цикл фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін.

Більшість навчальних планів ВНТУ побудовано по лінійному принципу. При складанні планів робиться акцент на обмеженні вивчення однієї дисципліни одним-двома триместрами. Для забезпечення повноцінної сформованості умінь, процес їх становлення повинен бути розтягнутий у часі, тому в ознайомленні студента з предметом існує деяка послідовність, що забезпечує заміну набутих знань новими. Це не тільки полегшує отримання теоретичних знань, а й формує у студента вміння переносити знання на конкретні виробничі ситуації та вирішувати їх, здійснюючи необхідний взаємозв'язок.

Взаємодія, як системоутворюючий фактор, забезпечує те, що між різними елементами системи, наприклад, різними навчальними циклами підготовки фахівців, установлюється зв'язок на основі

деяких загальних ознак. Відносно проблеми міжпредметних зв'язків, взаємодія забезпечує встановлення між окремими навчальними дисциплінами міжпредметних зв'язків, що об'єднують їх в єдине ціле [1].

Практична підготовка студентів ВНТУ є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь, оволодіння студентами сучасними методами, формами організації в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Організація практичної підготовки регламентується «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженим наказом № 93 Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року.

Залежно від конкретної спеціальності та цілей практика може бути: виробнича, науково-дослідна, конструкторсько-технологічна, переддипломна тощо. Перелік усіх видів практик, їх форми та терміни проведення визначаються навчальними і робочими навчальними планами.

Студенти ВНТУ по завершенні першого року навчання отримують робітничі професії в проекції на майбутню інженерну спеціальність в лабораторіях та майстернях університету, а на кожному наступному курсі (до четвертого) протягом одного триместру працюють на робочих місцях підприємств та організацій різної форми власності у відповідності до отриманої професії, з року в рік підвищуючи свою кваліфікацію. Заключною ланкою практичної підготовки є переддипломна практика студентів, яка проводиться перед виконанням дипломного проекту (роботи). Перед проходженням переддипломної практики студент повинен отримати тему дипломного проекту (роботи) для того, щоб під час практики закріпити та поглибити знання дисциплін професійної підготовки, зібрати фактичний матеріал та виконати необхідні дослідження за темою проекту (роботи).

Переддипломна, науково-дослідна та конструкторсько-технологічна практики проводяться індивідуально. Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на завідувача відповідної кафедри. Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених університетом [3].

Висновок

Таким чином, можемо констатувати той факт, що основною умовою якісної підготовки майбутніх фахівців, які відповідають запитам сьогодення, є належна взаємодія теоретичної та практичної підготовки. Зазначений симбіоз компонентів навчального процесу сприятиме ефективнішому сприйняттю обраної інженерної спеціальності та швидшій адаптації випускників до умов роботи на виробництві в ринкових умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ступак Д. Обґрунтування змісту професійної підготовки майбутніх інженерів електротехніків у галузі безпеки життєдіяльності / Д. Ступак // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – 2012. – Ч. 1. – С. 270-275. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpudpu_2012_1_38.
2. Статут Вінницького національного технічного університету (нова редакція). – Вінниця, 2013. – 50 с. – Режим доступу: <http://vntu.edu.ua/images/docs/statut.pdf>.
3. Положення про організацію навчального процесу у ВНТУ. – Вінниця, 2007. – 73 с. – Режим доступу : <http://vntu.edu.ua/images/2015/sav/11.pdf>.

Олена Миколаївна Косарук – провідний інженер кафедри інтеграції навчання з виробництвом, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: lenu.menzul@gmail.com.

Olena M. Kosaruk – engineer Department of Training and Production Integration, Vinnytsia national technical university, Vinnitsa.